

„ ſed virum quidem uxoris adulterum, mulierem autem „ mariti meretricem eſſe, quod quodam loco ait D. Au- „ guſtinus.

Poterit hic ſervire Parocho quod habet S. Franciſcus Salesius in Introductione ad vitam devotam *parte 3. cap. 39.* ubi piè & caſtè exponit, quomodo conjuges ſe circa actum conjugalem gerere debeant.

XX. Ut contracti Matrimonii certa ſemper fides haberi queat, mandat Synodus Tridentina *Seſſ. 24. cap. 1. De Reformat.* ut „ habeat Parochus librum, in quo „ conjugum & teſtium nomina, dièmq; & locum con- „ tracti Matrimonii deſcribat; quem apud ſe diligenter „ cuſtodiat.

Hoc Decretum renovans Synodus P. II. Mechlinienſis *ſi. 10. c. 7.* addit: „ Et quotannis in viſitatione Archi- „ prebytero exhibeant. Qui quidem liber ubi jam „ completus fuerit, ſervabitur in archivis Eccleſiæ.

XXI. Ediçto perpetuo Principum noſtrorum anni 1611. *art. 20.* mandatur Magiſtratibus quorumcumq; locorum ut quotannis accipiant exemplum ſive copiam (ut vocant) authentizatam cum regiſtro parochiali in quo notantur Baptiſmata, Matrimonia, & Sepultura om- nium eorum quæ hoc toto anno occurrunt; quod exemplum Paſtor ipſi Magiſtratu dare tenebitur, ut in ſua quiſque Magiſtratus reſpectivè archiva referat, dili- genterque cuſtodiat. Inſuper ut Magiſtratus pagorum conſici jubeant duo exempla, quorum alterum mittant ad ſuperiorem ſui territorii judicem, ut ibidem refer- vetur; idque ſub pœna arbitraria in negligentibus. Volentes dictis regiſtris eorumque exemplis plenam fidem adhiberi abſque ulteriore probatione: cum nimium de ætate, conjugio, morte, promotione ad Ordines, proviſione beneficiaria, ſeu ſæcularis officii collatione, & reſtitutione agatur; de quibus in ipſo articulo mentio fit.

Ad hoc Ediçtum reſpectens Zypæus titulo *De Paro- chis num. 6.* ait „ quod valde expediret, omnes Epi- „ ſcopi ſua ſaltem auctoritate Paſtoribus mandarent, & „ exequerentur ut in archivis Episcopalis hujusmodi „ exemplaria reſervarentur.

XXII. Mandat deniq; Synodus Tridentina *Seſſ. 24. c. 10. De Reformat. Matrimonii*, curent Episcopos, „ ut „ nuptiæ eâ, quæ decet, modèſtiâ & honeſtate fiant: ſan- „ cta enim res eſt Matrimonium & ſanctè tractandum.

„ Nuptias ſolemnibus conviviis, ſaltibus, ſcœnis „ ſœdare potius quam ornare, eſt abuſus antiquus à „ Gentilibus devolutus in Eccleſiam, „ ait Chriſtianus Lupus in Scholiis ad *Can. 24. Trullanum*; quo Cano-

ne cavetur, „ ſi quis Clericus ad nuptias vocetur, quan- „ do ad deceptionem comparata ludicra ingreſſa fue- „ rint, furgat & diſcedat, Patrum noſtrorum ſic juben- „ te doctrinâ.

Et antiquior Synodus Laodicæna *Can. 53.* ſtatuit, quod non oportet Chriſtianos ad nuptias venientes ſe turpi- ter & indecorè gerere, vel faltare, ſed modèſtè cœnare & prandere, ut decet Chriſtianos.

Rurſus Synodus Agathenſis an. 506. *Can. 39.* injun- xit ſacris hominibus „ ut nuptiarum evitent convivia, „ nec his coſtibus admisceantur, ubi amatoria cantan- „ tur & turpia, aut obſcœni motus corporum choreis & „ ſaltationibus efferuntur, ne auditis aut obtutis ſacris „ myſteriis deputati turpium ſpectaculorum atque ver- „ borum contagione polluantur. „ Apud Gratianum *Diſt. 34. Can. 19.*

Synodus Coyaceniſis in Diœceſi Ovetenſi anno 1500. celebrata ſub Ferdinando Rege primo Caſtellæ qui cognominatus eſt Pius, præſentibus omnibus Episcopis & Optimatibus ejuſdem Regni *Can. 5.* ait: „ Presbyteri „ ad nuptias cauſâ edendi non eant, niſi ad benedi- „ cendum.

Cum nec in hodiernis conviviis nuptialibus leges ſobrietatis & honeſtatis Chriſtianæ per omnia ſervari ſoleant etiamnum Canonum ratio manet; atque ſingulariter hæc convivia à Parochis & Sacerdotibus evitanda ſunt; ut nec rogati accedant.

XXIII. Quia in hiſce conviviis inſtruendis magnus exceſſus, præſertim in pagis, committi ſolet, per nimiam ad ea convivia ſolitam perſonarum invitationem, Carolus V. Ediçto 7. Octob. 1531. *art. 28.* cavit, ut ſi qui convivi- um nuptiale inſtruere velint, non poterunt ad illud vocare niſi proximiores conſanguineos utriuſq; conjugatorum; neque numerus perſonarum excedere queat numerum viginti; nec convivi-um illud protrahi poſſit ultra ipſum diem nuptiarum & ſequentem uſque ad tempus pomeridianum. Habetur *parte 1. Ediçtion. Flândriæ lib. 3. Rubrica 1.*

Hoc Ediçtum renovatum eſt 10. Decemb. 1611. ſed extenſum ad quadraginta paria, ſub pœna, quod tam ſponſi, quam convivæ multatam 20. florenorū incurrant: cum declaratione, quod Magiſtratibus, aut Officiariis facultas deſuper diſpenſandi tributa non ſit, & diſpenſantes ipſi ad 25. florenos multentur. Iterum Ediçto ult. Decemb. 1613. Principes idem veterunt reſtriçto numero ad 32. paria, cum prorogatione ad ſecundum diem, ſub pœna 20. florenorum, quam ſponſi incur- rent pro numero, aut tempore excedente.

TITULUS XIII.

De Impedimentis Matrimonii.

CAPUT I.

Penes quem ſit auctoritas inducendi impe- dimenta Matrimonii.

1. Quid nomine impedimenti hic intelligatur, & quotu- plicis generis ſit.
2. Impedimenta Matrimonii etiam apud Gentiles nota fuere.
3. Magiſtratum civilium eſt leges Matrimonii in- eundis præſcribere.
4. Qua ratione hodie competat Eccleſiæ Matrimonia ordinare.
5. Hæc compendioſè expreſſit S. Thomas.
6. Ex ſententia S. Thomæ juxta diverſos fines, diverſo- rum juriſdictioni ſubjacet Matrimonium.

7. Sequitur, quedam eſſe quæ jure naturæ impediunt & dirimant Matrimonium.
8. Conſecrarum eſt, Magiſtratum Politicum poſſe ſta- tuere impedimenta Matrimonii.
9. Certum eſt, Principes Gentiles quoad ſuos ſubditos Gentiles poſſe inducere impedimenta etiam diri- mentia.
10. Principibus etiam Catholicis competit auctoritas ſta- tuendi impedimenta impediencia.
11. An etiam dirimentia quoad ſubditos Catholicos: O- pinio Sanchez.
12. Quid ſentiat Petrus Soto.
13. Principum auctoritatem in ſtatueendis impedimen- tis Matrimonii aſſeruit Ferbeſius Doçtor Sorbo- nicus.

14. Hæc

Pars II. Tit. XIII. De Impedimentis Matrimonii. 489

14. Hæc auctoritate à multis ſæculis uſi non ſunt Princi- pes Catholicos.

15. Non tamen poteſtas ipſis Principibus abſolutè adem- pta videtur.

16. A multis ſæculis invaluit, ut ſola Eccleſia in- ter Catholicos ſtatueret impedimenta dirimen- tia.

17. Hæc poteſtate à primis ſæculis uſa fuit Eccleſia.

18. Hanc poteſtatem habuit Eccleſia independentè à conſeſſione Principum ſecularium.

20. Deſinitio Synodi Tridentinæ circa auctoritatem Ec- cleſiæ ſtatueendis impedimentis.

21. Conſuetudine induci poſſunt impedimenta Ma- trimonii.

I. Impedimentorum nomine hic intelli- gitur, quidquid Matrimonium jure reddit nullum aut illicitum.

Nonnulla enim ſunt, quæ ipſum contractum matrimoniale non tantum reddunt illi- citum, ſed & invalidum ac nullum; vocanturque im- pedimenta dirimentia, eò quod dirimant ſeu irri- tant Matrimonia cum ſimilibus impedimentis contra- cta.

Alia ſunt, quæ Matrimonia quidem contrahi prohi- bent; ſed contracta non dirimunt, vel irritant; dicunturque impedimenta impediencia.

II. Siſtula impedimenta non tantum apud Chriſtianos; ſed etiam apud Infideles & gentiles nota ſemper fuerunt.

Ut enim contractus Matrimonialis ſinem ad quem à natura ordinatus eſt, obtineret, ſollicitæ ſuere Gen- tes etiam lumine fidei deſtitutæ, ſuis legibus contra- ctum hunc ſic circumſcribere, ne extra ſinem à natura præſcriptum exorbitaret. Hinc tot Romanorum Principum circa ætatem, qualitate ceteraque ad Ma- trimonium ſpectantia leges; quæ etiam hodie in Cor- pore Juris adhuc leguntur.

III. Ulterius quia Matrimonium ad bonum politicum quoque ordinatur; atque ex Matrimonii convenienter aut inconvenienter initis multum dependet bonum politicum, ſeu Republicæ tranquillitas aut turbatio, in- dubie Magiſtratus Civiles proſpicere debent ut Matrimonia ſic inæantur, ut bonum politicum & Regimen Republicæ inde non patiantur, nec tranquillitas fami- liarum turbetur.

IV. Denique, quia Matrimonium Chriſtianorum per Chriſtum ad Sacramenti dignitatem & efficaciam ſuit elevatum; ac jam etiam ordinatur ad ſanctificationem Fidelium, quidni ad Eccleſiam ſpectet providere, ut per Matrimonium hunc ſinem Fideles aſſequantur?

V. Hæc omnia brevi compendio comprehendens Sanctus Thomas ait: „ In quantum igitur ordinatur ad „ bonum naturæ, quod eſt perpetuitas ſpeciei, dirigitur „ in ſinem à natura inclinante in hunc ſinem, & ſic dicitur „ eſſe naturæ officium: in quantum vero ordinatur „ ad bonum politicum, ſubjacet ordinationi legis civilis; „ in quantum igitur ad bonum Eccleſiæ ordinatur, o- „ portet, quod ſubjaceat regimini Eccleſiaſtico. „ *lib. 4. contra Gentes cap. 78.*

VI. Et rurſus ibidem: „ Conſiderandum eſt, quod „ quando aliquid ad diverſos fines ordinatur, indiget ha- „ bere diverſa dirigitia in ſinem, quia ſinus eſt propor- „ tionatus agentis: generatio autem humana ad multa „ ordinatur, etiam ad perpetuitatem Eccleſiæ quæ in ſi- „ deſium collectione conſiſtit; unde oportet quod hu- „ juſmodi generatio à diverſis dirigatur, in quantum i- „ gitur ordinatur ad bonum naturæ quod eſt perpetuitas „ ſpeciei, dirigitur in ſinem à natura inclinante in hunc „ ſinem, & ſic dicitur eſſe naturæ officium: in quantum

Van Eſpen *Jur. Eccl. P. II.*

verò ordinatur ad bonum politicum, ſubjacet ordina- tioni legis civilis: in quantum igitur ordinatur ad bo- num Eccleſiæ, oportet quod ſubjaceat regimini Eccl- ſiaſtico.

VII. Hoc principio præſuppoſito, evidenter ſequitur, jure naturæ quedam poſſe requiri, ſine quibus Matrimonium vel illicitè vel invalidè inæatur; eò quod ſine his ſinis à natura intentus haberi nequeat: quapropter nemo dubitat quin quedam ſint, quæ jure naturæ ma- trimonia impediunt & annullent.

VIII. Similiter ſi juxta S. Thomam, Matrimonium in quantum ordinatur ad bonum politicum, ſubjaceat ordinationi legis civilis; conſequens eſt, poſſe per civilem legem ſeu Magiſtratum ſtatui quedam impedimenta, quæ ſunt neceſſaria aut convenientia, ut matrimonium hunc ſinem aſſequatur; unde etiam verbis ſuprà relatis ſubjicit hanc concluſionem: „ Ideo ex qualibet dicta- „ tum legum naturæ, humanæ & divinæ poteſt perſona „ effici ad Matrimonium illegitima.

IX. Atque in primis Principes infideles poſſiſſe & hodie adhuc poſſe ſtatuerè impedimenta non tantum im- pediencia; ſed etiam dirimentia inter ſubditos ſuos infideles, omnes agnoſcunt: eò quod hujusmodi Matrimonia maneat etiam hodie contractus merè civiles.

X. Ad hæc, Principes ſæculares Catholicos & quoad ſubditos ſuos Catholicos poſſe ſtatuerè impedimenta impediencia; ita ut ob hæc Principum Ordinationes illi- citæ cum hiſce impedimentis Matrimonia contrahantur; quin & convenientes puniri, atque effectibus civilibus, Matrimonio alioquin annexis privari queant, indubita- tum eſt; & praxis hodierna circa nuptias filiorum fami- lias ſine conſenſu parentum initas evincit.

XI. Quinimò (ut rectè notat Sanchez De Matrimo- nio *lib. 7. Diſputat. 3. nu. 2.* „ abſque dubio dicendum „ eſt, poſſe Principem ſæcularem ex genere & natura ſuæ „ poteſtatis, Matrimonii impedimenta dirimentia fide- „ libus ſibi ſubditis ex juſta cauſa ſuis legibus indicare. „ Ratioque poſſiſſima eſt, cum poteſtas Regia ad tran- „ quillitatem & bonum Republicæ tendenda poſſiſſimum „ ſit inſtituta: ejus eſt, id quod ad hunc ſinem ob, inen- „ dum deſideratur, providere; quale eſt circa Matrimo- „ nia in eunda ſancire, illa impediendo vel irritando: in- „ de enim maxime pendunt tranquillitas & recta Rei- „ publicæ gubernatio.

„ Nec obſtat (ait Sanchez) Principis ſæcularis poteſta- „ ti, Matrimonium eſſe Sacramentum: quia ejus mate- „ ria eſt contractus civilis, qua ratione perinde poteſt ex „ cauſa juſta illud irritare, ac ſi Sacramentum non eſſet: „ reddendo perſonas inhabiles ad contrahendum, & ſic „ illegitimum & invalidum contractum.

XII. Petrus Soto *leſt. 4. de Matrimonio* eodem fun- damento ex S. Thomæ aſſumpto, hanc auctoritatè Prin- cipibus ſæcularibus aſſerit: „ Nec debent (ait) Prælati „ Eccleſiæ gravatè ſuſcipere, ſi quod temporali paci vi- „ derint neceſſarium, ſæculares Principes ſtatuant. Nec „ eſt cur ſe illis opponant: ſed permittant potiùs Matrimo- „ nium legibus humanis ordinandum, cum officium „ humanum ſit: & addant poſtea ipſi, ſi videbitur, quod „ ad bonum Religionis pertinet.

Deinde ſubjicit hanc clauſulam: „ Quamquam civi- „ les leges in his omnibus ex pietate certè & voluntate „ Principum facile ceſſerint Eccleſiæ, ut jam nullum „ cenſeatur Matrimonium illegitimum, quod Eccleſia „ tale non judicat.

XIII. Hanc poſitionem Petri Soto nupetrimè latiùs expoſuit atque adſtruxit ſtudit Gerbelius Doçtor Sor- bonicus in Tractatu De Poteſtate Eccleſiæ & Princi- pum ſuper impedimentis Matrimonii; in cujus ſecunda parte duo præcipuè evincere conatur.

Primo, Principibus etiam Catholicis inter ſubditos ſuos Catholicos competere poteſtatem ſtatueendi im- pedi-

ſſi

pedimenta dirimentia; & Principes eâ potestate per aliquot sæcula usos fuisse. Secundo neque hanc potestatem ullatenus repugnare potestati, quam Ecclesia semper habuit similia impedimenta statuendi.

XIV. In tertia parte sui tractatus adstruit secundam partem assertionis Petri Soto; nimirum, quod ex pietate & voluntate Principum, exercitium ponendi impedimenta dirimentia jam sit penes solam Ecclesiam; siue quod jam nullum conseatur Matrimonium illegitimum, quod Ecclesia tale non judicat; creditque circa sæculum sextum cepisse causas matrimoniales, præsertim quæ vinculum matrimoniale ex ratione Sacramenti reluctantans concernebant, ad tribunal Ecclesiæ capisse remitti; quod tempore Caroli M. & sequentium Imperatorum frequentius factum est; donec tandem ad modernam disciplinam, quæ circa sæculum XII. stabilita fuisse videtur, devenit; ut ipsi Principes nihil amplius circa vinculum Matrimonii suâ auctoritate statuerent; sed integrum illius usum Ecclesiæ permitterent; ipsique pro impedimento dirimente susciperent, quod ipsa ut tale declarasset.

XV. Hanc esse modernam à sæculis aliquot stabilitam disciplinam, non uno argumento vincit; ac dein cap. 4. docet, eam disciplinam ex pietate & voluntate Principum descendente, nullum inferre præjudicium Principum auctoritati inducendi impedimenta Matrimonii: quantumvis à potestatis hujus exercitio quoad subditos suos Catholicos abstinere; idque rursus conformiter ad doctrinam Petri Soto, qui verbis mox relatis immediate subjicit: "Non tamen propterea, vel legi vel consuetudini Reipublicæ hoc aufertur, ut illegitimos aliquos reddere, si velint, possint; sed potius, si opus foret, confirmandum, effect ab Ecclesia.

XVI. Quidquid sit, hoc constat, jam à pluribus sæculis Ecclesiam, & quidem privatè & cum exclusione Principum secularium, impedimenta dirimentia inter Catholicos ordinasse; eaque pro temporum & locorum circumstantiis, nonnumquam extendisse, vel limitasse, aut etiam relaxasse; ac per consequens negari non potest, quin Ecclesia hac potestate à primis sæculis pacificè usa fuerit.

XVII. Quod jam pridem hac potestate Ecclesia usa fuerit, sat aperte innuit Can. 26. vulgò Apostolorum: "Ex iis (ait) qui non ductâ uxore ad Clericum promoti sunt, jubemus, si velint, uxorem ducere, Lectores & Cantores solos; siue ut legit Dionysius Exiguus: Sed Lectores Cantoresque tantummodo.

Et licet Canones hi tribui nequeant Apostolis tamquam eorum auctoribus, eos tamen admodum antiquos, & primis sæculis collectos fuisse, negari non posse videtur; ut pluribus ostendi in tractatu Historico Canonico in Canones parte 3. cap. 3. §. 3. huncque Canonem tanquam Apostolorum non tantum citant, sed & tanquam fundamentum sui Decreti assumpserunt seculo VII. Patres Concilii Trullani; signum, quod tunc temporis indubitata Canonis hujus auctoritas haberetur: "Quoniam in Apostolicis Canonibus dictum est inquit Can. 6. eorum, qui non ductâ uxore in Clericum promoventur, solos Cantores & Lectores posse uxorem ducere; & nos hoc servantes decernimus, &c.

Siricius Papa Epistolâ ad Himerium Tarracensem cap. 6. scribens de nonnullis Monachis, qui abjecto sanctitatis proposito nuptias ambabant, ait: Quod & publica leges ecclesiastica jura condemnant. Ergo supponit Siricius jam tum seculo IV. dum hæc scribebat, ecclesiastica jura hujusmodi sacrilegas nuptias condemnantia fuisse stabilita.

Similiter eodem seculo scribens ad Diodorum S. Basilium de viduo, qui sororem mortuæ suæ uxoris duxerat, atque hujusmodi Matrimonium reprobandum ait: "Prin-

cipio igitur, quod in ejusmodi rebus maximi momenti est, morem qui apud nos est, objicere possumus, quod is legis vim habeat; propterea quod sanctiones istæ à sanctis viris nobis sunt traditæ.

XVIII. Plura alia antiquitatis testimonia & exempla, quæ Ecclesiæ potestatem ponendi impedimenta Matrimonii evincunt, per omnia secula deducit Gerbelius in citato tractatu parte 1. cap. 4. ostenditque hanc auctoritatem non accepisse Ecclesiam à Principibus secularibus; sed à Christo; eamque jure proprio à primis sæculis usque ad hæc tempora semper hac auctoritate usam fuisse; eamque quodammodo necessariam esse, ut Ecclesiæ Pastores providere queant, quod Fideles Matrimonium ita inceptum, ut Sacramenti effectum, & finem ejus spiritualem assequantur; quod argumentum doctè & solide proponit & explicat cap. 2. una tamen ostendens, quod hæc Ecclesiæ auctoritas, nec non auctoritatis exercitium nullatenus elidant aut diminuant auctoritatem Principum in decernendis circa Matrimonia suorum subditorum iis, quæ ad bonum politicum & tranquillitatem Reipublicæ convenire judicaverint; sed hæc duas potestates optime convenire, modò utraque ad finem suum unicè collimet, & intra ea quæ ad finem illum conducunt, se contineat.

XIX. Illud tamen faceret, pluribusque exemplis demonstrat, penes Ecclesiam esse auctoritatem, leges civiles corrigendi, si forsân quidquam contra jus divinum aut naturale in illas irreperisset; quemadmodum circa leges permitentes divortium quoad vinculum ob conjugis diuturniorem absentiam contigisse infra ostendimus.

XX. Igitur filium traditionis insecuta Synodus Tridentina rectè anathema dixit in eum qui dixerit, "Ecclesia, siam non potuisse constituere impedimenta dirimentia, vel in iis constituendis errasse.

XXI. Porro si jure Ecclesiastico positivo impedimenta dirimentia constitui queant, nihil etiam obstat, quò minus longâ consuetudine, quæ vim legis habet, similia induci possint; illudque non obscure innuit Pontifex in Cap. 1. De Cognatione spirituali, respondens, filios & filias ante vel post compaternitatem genitos simul posse conjungi; nisi consuetudo Ecclesiæ, quæ scandalum generet, aliter se habere nascatur.

Ex quo ulterius consequitur, quòd secundum diversas Ecclesiarum consuetudines, possint quoque esse varia impedimenta Matrimonii. Sed tamen, quia non facile inducuntur impedimenta dirimentia ob multa incommoda quæ ex dissolutione contracti Matrimonii vel ejus nullitate nata sunt oriri, etiam impedimenta per consuetudinem inducta potius impedientia, quàm dirimentia judicanda sunt: nisi manifestè appareat, ea pro dirimentibus esse recepta, & ut talia vulgò haberi.

C A P U T II.

De Impedimentis impedientibus; ac signatè de tempore clauso & Ecclesia interdicto.

1. Olim frequens erat graviorum criminum penitentia, perpetua Matrimonii interdictio.
2. Quædam species incestus inter ea crimina computata.
3. Item mulieris adulterium; & uxoris scidium.
4. Crimina penitentia publica subiecta saltem temporale impedimentum inducebant.
5. Aliquod hujus disciplina vestigium superest in Hispania.
6. In plerisque orbis partibus impedimenta impedientia ex crimine abolita sunt.

7. Ho.

7. Hodierna impedimenta impedientia.
8. Impedimentum temporis clausi provenit ex positivo Ecclesia interdicto.
9. Interdum aliud est à iudice, aliud à lege; huius species est tempus clausum.
10. Celebratio nuptiarum diebus penitentia convenienti non videtur.
11. Varietas Ecclesiarum circa hoc impedimentum proveniebat ex varietate circa tempora jejuniorum.
12. Decretum Concilii Tridentini de hoc impedimento.
13. Synodus Trid. novas nuptiarum prohibitiones non induxit.
14. Tempore clauso vetita solemnè nuptiarum benedictiones, item nuptialia convivua.
15. An traditio uxoris ad domum viri tempore clauso sit vetita?
16. Quid de actu conjugali, & qualiter de hoc coram populo differendum.
17. An contractus Matrimonialis sit simpliciter vetitus tempore clauso.
18. In hoc impedimento Ordinarius dispensare potest.
19. Hoc impedimentum aliquando fuit dirimens; at hodie tantum impediens.
20. Interdictum iudicis ponit impedimentum impediens.
21. Interdictum Episcopi, aut etiam Synodi Provincialis non irritat Matrimonium.
22. Iudex ob suspicionem impedimenti dirimentis inter Desponsos interducens non ponit impedimentum dirimens.
23. Parochus contra interdictum assistit valide, licet etiam specialiter ei esset interdictum.
24. Quid de Vicario aut Deservatore?

I. Impedimenta impedientia, quæ nimirum Matrimonium contrahi impediunt; sed contractum non irritant, plura leguntur in antiquis Canonibus.

Erant enim hæc pœna olim in Ecclesia frequentissima, ut qui atrox aliquod crimen admittissent nuptiis impediuntur; ne vel ipsi delicatius viverent, vel ex illorum stirpe infecta filii ejusdem criminis suspicionem notati nascerentur; ait Ferdinandus Mendoza De Confirmit. Concilio Elberitano lib. 2. cap. 21.

II. Hujusmodi crimen erat incestus cum sua privigna, siue filia uxoris in alio Matrimonio procreata; uti habetur in Cap. 3. De eo qui cognovit consanguineam uxoris suæ; & in Can. 20. caus. 33. q. 1. additurque: "Seu cum duabus sororibus, aut si qua cum duobus fratribus, seu cum patre & filio, si quis relictam fratris, si quis neptem, aut novercam, aut nurum, aut consobrinam, aut filiam avunculi, aut ejus relictam, aut privignam, polluerit, eos disjungi, & ulterius nunquam conjugio copulari præcipimus.

III. Rursus Canone 22. dicitur, quòd adultera nubat nunquam, etiam si mortuus fuerit vir ejus; omnibus tamen diebus vita suæ acerrima penitentia lamenta persolvat.

Videmus quoque; occisori uxoris suæ inter cætera penitentia exercitia injungi, uxorem nunquam ducere Can. 8. caus. 33. q. 2.

IV. Uno verbo, crimina publicæ penitentia subiecta, Matrimonii impedimentum, saltem pro tempore peragendæ penitentia secum trahebant, Can. 12. caus. 33. q. 2. & Can. 5. eodem, in quo Nicolaus I. ita argumentatur: "Intestatores suarum conjugum sine iudicio... quid aliud habendi sunt, quam homicide, ac per hoc ad penitentiam redigendi? Quibus penitus conjugium denegatur.

V. Ad hæc disciplinam reflectens Mendosa loco Van Espen Jur. Eccl. P. II.

citato, eamque confirmans auctoritate Leonis M. & Concilii Toletani VI. Can. 8. subjicit: "Quod & hodie observatur in his, qui ob crimen violatæ Religionis, ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis perpetuâ penitentia puniuntur.

VI. In Gallia verò, uti & in plerisque orbis Christianæ Provinciis, impedimenta impedientia ex crimine provenientia, penè nota non sunt, quemadmodum notat ex Caballutio Caspat Jeunin De Sacramento Matrimonii quæst. 7. cap. 13. art. 3. neque in Belgio ullus eorum usus nofcitur.

Hinc hodierna impedimenta impedientia hoc solent verticulo exprimi:

Ecclesia vetitum, nec non tempus feriatum:
Atque catechismus, sponsalia, jungito votum,
Impediunt fieri, permittunt juncta teneri.

De Sponsalibus titulo præcedenti cap. 1. actum est: de Catechismo autem agitur unâ cum cognatione spirituali: de Voto verò prout impedimentum impediens constituit, tractabitur ubi de voto solemnè siue dirimente Matrimonium agetur.

VII. Tempus feriatum ex sola prohibitione Ecclesiæ impedimentum Matrimonii constituit; neque enim jus naturale aut divinum contractum matrimoniale ad ullos dies adstringit; aut dies ullos, quibus nuptia celebrari non possunt, definit; sed circa hæc omnis disciplina à positivo Ecclesiæ Decreto dimanat: ideoque quod sit tempus hoc impedimentum constituens, ex positivo Ecclesiæ interdicto desumendum est.

VIII. Quare cum aliqua interdicti queant, vel per legem generalem, vel per particulare iudicis vel Superioris præceptum aut sententiam: inde passim Canonistæ concludunt, Interdictum Ecclesiæ circa Matrimonium intercedere posse vel per legem seu Canonem, vel per iudicem seu Superiorem Matrimonium contrahere prohibentem.

Per legem seu Canonem, quando generaliter omnibus certo tempore Matrimonium seu nuptia celebrari vetantur; vocaturque hodie solet tempus clausum.

X. Quemadmodum Patribus jam pridem visum fuit, quod penitentibus nec actus conjugalis, nec nuptiarum celebratio conveniret, ita nec hæc diebus penitentia & luctus convenientia iudicantur.

Synodus Laodicæna Can. 52. ait: "Non oportet in Quadragesima, aut nuptias vel quælibet natalitia celebrare. Apud Gratianum caus. 33. q. 4. Can. 8. qui ibidem alios nonnullos in eandem rem refert.

XI. Quin & ibidem refert Can. 10. ex Concilio Hieronymi: "Non oportet à Septuagesima usque in Octavas Paschæ, & tribus hebdomadibus ante festivitatem sancti Joannis Baptistæ & ab Adventu Domini usque ad Epiphaniam nuptias celebrare. Quod si factum fuerit, separentur.

Ad hunc Canonem reflectitur in Cap. 4. De Feriis, ubi quæstio proponitur, quomodo tres hebdomadæ ante festum S. Joannis, de quibus in citato Canone, essent computandæ; responditque Pontifex, consuetudinem singularum Ecclesiarum in hac computatione esse sequendam.

Pro intellectu hujus Decretalis & responsi Pontificis notandum, olim ante festum S. Joannis Baptistæ fuisse speciem quamdam quadragesimæ; at variam pro diversitate Ecclesiarum, de qua tractat Filescus in suo opusculo De Quadragesima Christiana cap. 3.

Quia verò varia erat in variis Ecclesiis circa tempora jejuniorum disciplina; erat quoque circa tempus clausum, siue Feriatum, quo nuptiarum celebratio interdicebatur, varia disciplina: nam hæc illi quasi corresponsdebant.

XII. Synodus Tridentina Sess. 24. de Reformat. Matrimonii cap. 10. eam Ecclesiarum varietatem ad uniformitatem